

Produktnavn:	Portlandcementer	Side:	1/12
Erstatter dato:		Revision:	2017-10-02
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/2.2

PUNKT 1: IDENTIFIKATION AF STOFFET/BLANDINGEN OG AF SELSKABET/VIRKSOMHEDEN**1.1. Produktidentifikator**

Produktnavn: Portlandcementer
BASIS® cement
ABC cement
BASIS® AALBORG CEMENT®
MESTER® AALBORG CEMENT®
RAPID® cement
RAPID® AALBORG CEMENT®
LAVALKALI SULFATBESTANDIG® cement
LOW-ALKALI®
GRÅ CEMENT 42,5
HVID cement til specielle anvendelser
Aalborg White®
ELEMENT cement

Emballage: 25 kg, 1000 kg, 1500 kg, Big bags, Bulk

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anvendelse: Bindemiddel for naturlige og kunstigt fremstillede tilslagsmaterialer i form af sand, grus og sten ved fremstilling af mørtel, puds og beton. Produkterne har, med undtagelse af hvid cement, gennemgået en anti-chromeksem-proces. Den sikrer, at EU's krævede maksimale værdi for opløseligt chrom (VI) i cement på 2 mg/kg i min. 2 mdr. under normale og tørre lagringsforhold overholdes. Holdbarheden regnes fra leveringsdato for løs cement og fra pakkedato for pakket cement. For pakket cement er holdbarheden forlænget med 10 mdr. til i alt 12 mdr., hvis folien omkring pallen er ubrudt. Hvid cement er chromneutral da der ikke anvendes chromholdige råmaterialer til dens produktion. For hvid cement er der ingen tidsbegrænsning for overholdelse af kravet.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Leverandør: Aalborg Portland
Rørdalsvej 44
DK-9100 Aalborg, Denmark.
Tel: +45 9816 7777
Fax: +45 9810 1186
cement@aalborgportland.com
www.aalborgportland.dk

Ansvarlig for udarbejdelse af sikkerhedsdatabladet: cement@aalborgportland.com

1.4. Nødtelefon

Nødtelefon: Giftlinjen: 82 12 12 12.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Portlandcementer	Side:	2/12
Erstatter dato:		Revision:	2017-10-02
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/2.2

PUNKT 2: FAREIDENTIFIKATION

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

Produktet er klassificeret:

CLP: Eye Dam. 1;H318 - Skin Irrit. 2;H315 - Skin Sens. 1B;H317 - STOT SE 3;H335

2.2. Mærkningselementer

Fare

<u>Indeholder:</u>	Portlandcement
H315	Forårsager hudirritation.
H317	Kan forårsage allergisk hudreaktion.
H318	Forårsager alvorlig øjenskade.
H335	Kan forårsage irritation af luftvejene.
P102	Opbevares utilgængeligt for børn.
P260	Indånd ikke pulver.
P280	Bær beskyttelseshandsker, øjen- og ansigtsbeskyttelse.
P305/351/338	VED KONTAKT MED ØJNE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning.
P310	Ring omgående til en GIFTINFORMATION/læge.
P501	Indholdet/holderen bortskaffes i overensstemmelse med lokale bestemmelser.

2.3. Andre farer

PBT/vPvB: Produktet indeholder ingen PBT eller vPvB stoffer.

Andre: Hyppig indånding af støv over længere tid øger risikoen for at udvikle lungesygdomme.
Indeholder: Calciumoxid. Ved blanding med vand dannes calciumhydroxid, som kan virke ætsende på hud og øjne.

PUNKT 3: SAMMENSÆTNING AF/OPLYSNING OM INDHOLDSSTOFFER

3.2. Blandinger

Produktet indeholder: cement .

Følgende stoffer skal deklarerer i henhold til lovgivningen:

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Portlandcementer	Side:	3/12
Erstatter dato:		Revision:	2017-10-02
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/2.2

CLP:

<u>%:</u>	<u>CAS-nr.:</u>	<u>EF nr.:</u>	<u>REACH Reg.nr.:</u>	<u>Kemisk navn:</u>	<u>Fareklassificering:</u>	<u>Anm.:</u>
60-100	65997-15-1	266-043-4	-	Portlandcement	Skin Irrit. 2;H315 Eye Dam. 1;H318 Skin Sens. 1;H317 STOT SE 3;H335	

Referencer: Hele teksten for alle faresætninger er vist i punkt 16.

PUNKT 4: FØRSTEHJÆLPSFORANSTALTNINGER

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Indånding: Personen bringes i frisk luft og holdes i ro under opsyn. Ved ubehag søg skadestue og medbring sikkerhedsdatabladet.

Hudkontakt: Fjern straks forurenede tøj og vask huden med vand og sæbe. Ved hududslet, sår eller andre hudgener: Søg læge og medbring sikkerhedsdatabladet.

Øjenkontakt: Gnid ikke i øjet. Skyl straks med rigeligt vand i mindst 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og spil øjet godt op. Ved fortsat irritation fortsæt skylningen under transport til skadestue. Medbring sikkerhedsdatabladet.

Indtagelse: Skyl straks munden og drik rigelige mængder vand eller mælk. Hold personen under opsyn. Fremkald ikke opkastning. I tilfælde af opkastning holdes hovedet lavt. Søg straks skadestue og medbring sikkerhedsdatabladet.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Symptomer/virkninger: Se punkt 11 for yderligere information om sundhedsfare og symptomer.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Lægehjælp/behandling: Behandles symptomatisk.

PUNKT 5: BRANDBEKÆMPELSE

5.1. Slukningsmidler

Slukningsmidler: Brandslukningsmiddel vælges under hensyntagen til evt. andre kemikalier.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Særlige farer: Slukningsvand, der har været i kontakt med produktet, kan være ætsende.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Beskyttelsesudstyr til slukningspersonel: Valg af åndedrætsværn ved brand: Følg virksomhedens generelle forholdsregler. Ved risiko for kontakt med slukningsvandet anvendes kemikalieresistente beskyttelsesdragter.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Portlandcementer	Side:	4/12
Erstatter dato:		Revision:	2017-10-02
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/2.2

PUNKT 6: FORHOLDSREGLER OVER FOR UDSLIP VED UHELD

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Personlige sikkerhedsforanstaltninger: Undgå indånding af støv. Undgå kontakt med øjnene og langvarig hudkontakt. Brug arbejdsmetoder som minimerer støvdannelse.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Miljøbeskyttelsesforanstaltninger: Produktet bør ikke henkastes i naturen, men opsamles og afleveres efter aftale med de lokale myndigheder.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Metoder til oprydning: Spild opsuges med støvsuger. Er dette ikke muligt, opsamles spildet med skovl, kost eller lignende.

6.4. Henvisning til andre punkter

Referencer: Vedrørende personlige værnemidler, se punkt 8.
Vedrørende bortskaffelse, se punkt 13.

PUNKT 7: HÅNDTERING OG OPBEVARING

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Håndtering: Følg god kemikaliehygiejne. Undgå at sprede støv. Undgå indånding af støv. Undgå kontakt med øjnene og langvarig hudkontakt. Skift tilsmudset tøj.

Tekniske forholdsregler: Brug arbejdsmetoder som minimerer støvdannelse.

Tekniske foranstaltninger: Mekanisk ventilation kan være påkrævet. Der skal være let adgang til rigeligt vand og øjenskylleflaske.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Tekniske forholdsregler ved opbevaring: Ingen særlige krav.

Opbevaringsbetingelser: Opbevares i lukket originalemballage på et tørt sted. Åbnede emballager lukkes tæt efter brug og bør opbruges snarest. Ved opbevaring under fugtige forhold vil chromatneutraliseringen aftage.

7.3. Særlige anvendelser

Særlige anvendelser: Ikke relevant.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn: Portlandcementer Side: 5/12
Erstatter dato: Revision: 2017-10-02
Produktnr.: SDS-ID: DK-DA/2.2

PUNKT 8: EKSPONERINGSKONTROL/PERSONLIGE VÆRNEMIDLER

Kodenummer: Produktet er ikke omfattet af Arbejdstilsynets bekendtgørelse om arbejde med kodenummerede produkter. Vejledende kodenummer: 00-4 (1993)

8.1. Kontrolparametre

Grænseværdier:

<u>CAS-nr.:</u>	<u>Kemisk navn:</u>	<u>Som:</u>	<u>Grænseværdier:</u>	<u>Type:</u>	<u>Anm.:</u>	<u>Referencer:</u>
-	Mineralsk støv, inert, respirabel	-	5 mg/m ³	-	-	AT
-	Mineralsk støv, inert	-	10 mg/m ³	-	-	AT

Anm.: AT: Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 507 af 17. maj 2011, med ændringer. At-Vejledning C.0.1 August 2007.

8.2. Eksponeringskontrol

Tekniske foranstaltninger: Der skal være effektiv ventilation. Grænseværdier skal overholdes, og risikoen for indånding af støv skal gøres mindst mulig.

Personlige værnemidler: Personlige værnemidler skal vælges i overensstemmelse med gældende CEN standarder og i samarbejde med leverandøren af personlige værnemidler.

Åndedrætsværn: Ved støvende arbejde: Brug åndedrætsværn med partikelfilter, type P2.

Håndbeskyttelse: Brug beskyttelseshandsker. Beskyttelseshandsker af nitril anbefales. Andre handsketyper kan anvises af handskeleverandøren.

Øjenbeskyttelse: Beskyttelsesbriller/ansigtsskærm skal anvendes.

Hudbeskyttelse: Særligt arbejdstøj skal anvendes. Ved stænkende arbejde skal der anvendes hætte, hjelm eller kasket med stor skygge.

Hygiejniske foranstaltninger: Fjern tilsmudset tøj og vask huden grundigt med vand og sæbe, når arbejdet er færdigt.

Miljøeksponeringskontrol: Ikke kendt.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Portlandcementer	Side:	6/12
Erstatter dato:		Revision:	2017-10-02
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/2.2

PUNKT 9: FYSISKE OG KEMISKE EGENSKABER

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

<u>Form:</u>	Pulver.
<u>Farve:</u>	Grå.
<u>Lugt:</u>	Lugtfri.
<u>pH:</u>	BRUGSKLAR BLANDING: ca. 13
<u>Kogepunkt:</u>	Ikke relevant.
<u>Flammepunkt:</u>	Ikke relevant.
<u>Fordampningshastighed:</u>	Ikke relevant.
<u>Antændelighed (fast stof, luftart):</u>	Ikke relevant.
<u>Eksplosionsgrænser:</u>	Ikke relevant.
<u>Damptryk:</u>	Ikke relevant.
<u>Dampmassefylde:</u>	Ikke relevant.
<u>Relativ massefylde:</u>	Ikke kendt.
<u>Opløselighed:</u>	Blandbart med vand.
<u>Fordelingskoefficient (n-octanol/vand):</u>	Ikke relevant.
<u>Selvantændelsestemperatur (°C):</u>	Ikke relevant.
<u>Dekomponeringstemperatur (°C):</u>	Ikke relevant.
<u>Viskositet:</u>	Ikke relevant.
<u>Eksplosive egenskaber:</u>	Ikke relevant.
<u>Oxiderende egenskaber:</u>	Ikke relevant.
<u>9.2. Andre oplysninger</u>	
<u>Andre oplysninger:</u>	Ikke relevant.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Portlandcementer	Side:	7/12
Erstatter dato:		Revision:	2017-10-02
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/2.2

PUNKT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet: Ingen kendte.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet: Stabil ved normale temperaturforhold. Indholdet af chromatreducerende middel mindskes med tiden.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Farlige reaktioner: Ingen kendte.

10.4. Forhold, der skal undgås

Tilstande/materialer, der skal undgås: Produktet hærder til en hård masse ved kontakt med vand og fugt.

10.5. Materialer, der skal undgås

Materialer, der skal undgås: Ikke kendt.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Farlige nedbrydningsprodukter: Ingen særlige.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Portlandcementer	Side:	8/12
Erstatter dato:		Revision:	2017-10-02
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/2.2

PUNKT 11: TOKSIKOLOGISKE OPLYSNINGER

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger

<u>Akut Toksicitet (Oral):</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>Akut Toksicitet (Dermal):</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>Akut Toksicitet (Inhalation):</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>Hudætsning/-irritation:</u>	Forårsager hudirritation.
<u>Alvorlig øjenskade/øjenirritation:</u>	Forårsager alvorlig øjenskade.
<u>Sensibilisering ved indånding eller hudsensibilisering:</u>	Kan forårsage allergisk hudreaktion.
<u>Kimcellemutagenicitet:</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>Kræftfremkaldende egenskaber:</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>Reproduktionstoksicitet:</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>STOT - Enkelt eksponering:</u>	Kan forårsage irritation af luftvejene.
<u>STOT - Gentagen eksponering:</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>Aspirationsfare:</u>	Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
<u>Indånding:</u>	Støv kan irritere luftvejene og medføre halsirritation og hoste.
<u>Hudkontakt:</u>	Støv virker irriterende på fugtig hud. Længerevarende/gentagen kontakt med kemikaliet kan medføre: Risiko for udvikling af overfølsomhed eller udløsning af eksisterende overfølsomhed.
<u>Øjenkontakt:</u>	Støv eller stænk fra brugsblanding kan give varige øjenskader. Øjeblikkelig førstehjælp er nødvendig.
<u>Indtagelse:</u>	Er mindre sandsynlig på grund af produktets form. Indtagelse vil kunne medføre kraftig irritation af mund, spiserør og mave-tarmkanal.
<u>Særlige effekter:</u>	Hyppig indånding af støv over længere tid øger risikoen for at udvikle lungesygdomme.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Portlandcementer	Side:	9/12
Erstatter dato:		Revision:	2017-10-02
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/2.2

PUNKT 12: MILJØOPLYSNINGER

12.1. Toksicitet

Økotoksicitet: Produktet forventes ikke at medføre risiko for skadevirkninger i miljøet.

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Nedbrydelighed: Produktet reagerer med vand og danner et fast uopløseligt reaktionsprodukt, der ud fra foreliggende oplysninger ikke er nedbrydeligt.

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Bioakkumuleringspotentiale: Data om bioakkumulering er ikke oplyst.

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet: Ingen tilgængelige oplysninger.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

PBT/vPvB: Produktet indeholder ingen PBT eller vPvB stoffer.

12.6. Andre negative virkninger

Andre skadelige effekter: Ingen kendte.

PUNKT 13: BORTSKAFFELSE

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Spild og rester bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativer. Affaldet er klassificeret som farligt affald. Bemærk, at udhærdet materiale normalt ikke er kemikalieaffald.

Affald i form af rester: EAK-kode: 10 13 06

Tom emballage: EAK-kode: 15 01 01

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Portlandcementer	Side:	10/12
Erstatter dato:		Revision:	2017-10-02
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/2.2

PUNKT 14: TRANSPORTOPLYSNINGER

Er ikke omfattet af de internationale regler om transport af farligt gods (IMDG, IATA, ADR/RID).

14.1. UN-nummer

UN-nr.: -

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)

Officiel Godsbetegnelse: -

14.3. Transportfareklasse(r)

Klasse: -

14.4. Emballagegruppe

PG: -

14.5. Miljøfarer

Marin forureningsfaktor: -

Miljøfarligt stof: -

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

Særlige forsigtighedsregler: Ingen kendte.

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II til MARPOL og IBC-koden

Bulktransport: Ikke relevant.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Portlandcementer	Side:	11/12
Erstatter dato:		Revision:	2017-10-02
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/2.2

PUNKT 15: OPLYSNINGER OM REGULERING

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Særregler: Unge under 18 år må som hovedregel ikke arbejde med dette produkt. Brugeren skal være grundigt instrueret i arbejdets udførelse, produktets farlige egenskaber samt nødvendige sikkerhedsforanstaltninger.

PR-nr.: 1735368

Vejledende kodenummer: 00-4 (1993)

Nationale reguleringer:

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring og ophævelse af direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og om ændring af forordning (EF) nr. 1907/2006 med ændringer.

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1075 af 24. november 2011 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1793 af 18. december 2015 om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser).

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1794 af 18. december 2015 om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører m.v. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø, med ændringer.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 507 af 17. maj 2011 om grænseværdier for stoffer og materialer, med ændringer.

At-Vejledning C.0.1 August 2007: Grænseværdier for stoffer og materialer.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde, med ændringer.

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 om affald, med ændringer.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 302 af 13. maj 1993 om arbejde med kodenummererede produkter, med ændringer.

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

CSA status: Der er ikke udført en kemikaliesikkerhedsvurdering.

SIKKERHEDSDATABLAD

Produktnavn:	Portlandcementer	Side:	12/12
Erstatter dato:		Revision:	2017-10-02
Produktnr.:		SDS-ID:	DK-DA/2.2

PUNKT 16: ANDRE OPLYSNINGER

Vedrørende anvendelsesbegrænsninger, se punkt 15.

Brugeren skal være instrueret i arbejdets udførelse og kende indholdet af dette sikkerhedsdatablad.

Følgende punkter er blevet revideret eller indeholder nye oplysninger: 8.

Forkortelser og akronymer anvendt i sikkerhedsdatabladet: PBT = Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk.
vPvB = meget Persistent og meget Bioakkumulerende.

Andre oplysninger: Klassificering i henhold til Forordning (EF) nr. 1272/2008:
Beregningsmetode.

Ordlyd af Faresætninger:

H315	Forårsager hudirritation.
H317	Kan forårsage allergisk hudreaktion.
H318	Forårsager alvorlig øjenskade.
H335	Kan forårsage irritation af luftvejene.

Oplysningerne i dette sikkerhedsdatablad er baseret på oplysninger i vores besiddelse på datoen for udarbejdelsen og er givet under forudsætning af, at produktet anvendes under de angivne forhold og i overensstemmelse med anvendelsesmåden specificeret på emballagen eller i relevant teknisk litteratur. Enhver anden brug af produktet, evt. i kombination med andre produkter eller processer, sker på brugerens eget ansvar.

Udarbejdet af DHI - Environment and Toxicology, Agern Allé 5, DK-2970 Hørsholm, Denmark.
www.dhigroup.com.